

ביטחון אישי לקהילה הגאה ברשויות המקומיות: **המלצות לפעולה עבור חברות וחברי מועצה¹**

עם פתיחת חודש הגאווה ברחבי הארץ, אנחנו פונות אליכן, חברות וחברי המועצה ברשויות המקומיות, עם הצעות לפעולה להגברת הביטחון של הקהילה הגאה.

הקהילה הגאה סובלת כבר במשך שנים מאלימות מכוונת על רקע נטייה מינית וזהות מגדרית. דו"ח הלהט"ב בפוביה השנתי של האגודה למען הלהט"ב מצביע על עלייה של 93% במקרי אלימות ו-127% בפגיעות פיזיות ב-2023 לעומת השנה הקודמת. פעמים רבות כאשר מוגשת תלונה למשטרה, לא עובר זמן רב עד שנסגר תיק החקירה בעילת "חוסר עניין לציבור". יתרה מכך, ברוב המקרים המשטרה איננה ממצה את החקירה, אפילו במקרים בהם האירוע מתועד, ולא שמה ידה על הפושעים. כבר שנים שמחאת הלהט"ב מבקרת את אוזלת היד של המשטרה בטיפול בנושא וקוראת להגברת האכיפה ולטיפול ראוי במקרים מסוג זה.

למרות שלציבור דווקא יש עניין רב בדבר, ובמיוחד לקהילה הגאה, בשנים האחרונות התופעה גוברת וסיפורים רבים על התנכלויות, הטרדות ורדיפות על רקע נטייה מינית וזהות מגדרית שהצטברו לא זכו לפרסום או השלמת חקירה. כמו-כן, על אף שדו"ח הלהט"ב בפוביה של האגודה למען הלהט"ב מציג מגמה ברורה ומדאיגה של עלייה במקרי האלימות נגד להט"ב, במשטרה לא נאספו נתונים על התופעה עד שנה זו, ולכן אין נתונים רשמיים שמציגים את המגמה המדאיגה ואת חוסר הטיפול בה. לכך מתווספים איסורים חוזרים ונשנים של המשטרה לקיים אירועי גאווה ביישובים שונים בשל "חשש לשלום הציבור", התנכלויות של שוטרים ויחס לא מותאם ורגיש ללהט"ב, ובפרט לקהילה הטרנסית שנפגעת פי 3.5 משאר הקהילה, אשר מייצרים מידה של אי אמון במשטרה.

נסיבות אלו ואחרות יצרו יחסים מורכבים של הקהילה עם משטרת ישראל. נראה שתיקים משמעותיים מאוד ממשיכים להיסגר והאלימות המכוונת עדיין ישנה. האמון של להט"ב במשטרה ירוד ובהתאמה, לרוב לא מוגשות תלונות במשטרה על פגיעות על רקע נטייה מינית וזהות מגדרית.

יחד עם זאת, המשטרה ערכה לאחרונה שינויים רבים לצורך הגברת הקשב והסטת משאבים לעניין. נוסף תקן של מש"ק קהילה גאה, המופקד על הנגשת שירותי המשטרה לקהילה הגאה, שיפור השירות עבורה וגם סיוע במקרים קיצוניים שקשורים ללהט"ב באזור; בערים הגדולות נערכים מצעדי גאווה עם מערכי אבטחה אדירים כולל תפיסת גורמים מסיתים טרם המצעדים; לאחרונה, החלה המשטרה לסווג את פשעי השנאה לפי קטגוריות ולאסוף נתונים על התופעה המתגברת ועוד.

בנוסף, אנו עדים ליוזמות מקומיות רבות שהובילו רשויות והתארגנויות להגברת האמון של להט"ב במשטרה, חיזוק שיתוף הפעולה ושיפור השירות שניתן מהמשטרה. לדוגמה, בחריש, נערכו מעגלי שיח של להט"ב מהקהילה המקומית, תושבי העיר ושוטרים, לציון חודש הגאווה 2023, בחסות ובאירוח משטרת ישראל; בגבעתיים, בהפנינג עירוני לציון שבוע הגאווה 2022 הוצב דוכן הסברה

¹ כתבו: נגה ספרא, ראש תחום בטחון במכון שיטה; מאיה יאירי, מנהלת מחלקת גאווה מקומית, האגודה למען הלהט"ב בישראל; יאיר נהרי, אחראי פיתוח מדיניות לזירה המוניציפלית, האגודה למען הלהט"ב בישראל.

מטעם משטרת ישראל בהשתתפות שוטרים להט"ב אשר הסבירו לקהל את פעולות המשטרה למען קהילת הלהט"ב בישראל; בכפר סבא הוקמה בעירייה המחלקה לקהילות מגוונות במטרה לתת מענה לצרכים ולתכלול את הטיפול בקהילות שונות ומגוונות, ביניהן קהילת הלהט"ב ועוד.

לרשות המקומית יתרון אדיר בעצם יכולתה לפעול מול השיטור העירוני/המועצתי והקהילתי בסוגיות המטרידות את הקהילה הלהט"בית, לאפיין את האתגרים והצרכים הייחודיים שלה ולהתאים בשיתוף פעולה עם המשטרה ומוסדות הרשות את המענים הניתנים לה. לנבחרי הציבור ברשויות תפקיד חשוב בהגברת ביטחונה של הקהילה הלהט"בית, בשיפור המענים הניתנים לקהילה ולחיזוק האמון במשטרה.

להלן מספר המלצות לפעולות שניתן לעשות ברשות המקומית למען מטרה זו:

- 1. הקמת שולחן עגול לקידום ביטחון אישי לקהילה הגאה** - יש להקים שולחן עבודה מקצועי, במסגרת ועדה גאה, ועדת ביטחון או במסגרת עצמאית אחרת, שיתכנס לעיתים תכופות וידון בתופעות האלימות כלפי להט"ב ובמוגנות. מומלץ שהשולחן יכלול נציגי משטרה, שיטור עירוני/מועצתי וקהילתי, נציגי רווחה ועובדות סוציאליות וקהילתיות, עובדי בריאות הנפש ונציגים מארגוני חברה אזרחית של הקהילה. השולחן יבחן את אפקטיביות הטיפול בפשעי שנאה ברשות ויציע מענים מגוונים לפתרון בעיות של הקהילה. למשל, אם ידועים מקומות מסוימים ברשות שמועדים יותר לתקיפות, ניתן לבחון הצבת מצלמות והגברת נוכחות משטרתית באיזור.
- 2. הכשרות לכוחות הביטחון המקומיים לשיטור רגיש לקהילה** - לחלק גדול מהקהילה הגאה המפגש עם המשטרה וגורמי אכיפה הוא קשה, הן לאור החשש לחשיפה ופגיעה בפרטיות והן לאור החשש מהערות פוגעניות, שאלות חודרניות, פנייה לא מותאמת ויחס לא רגיש מצד כוחות השיטור. חשוב לוודא שבתכנית ההכשרה של השיטור העירוני/המועצתי ושל סירות הביטחון הרשותיות ניתנת הכשרה לשיטור רגיש לקהילה, שתכלול הכרות עם זהות מגדרית מגוונת, הכרות עם הגופים שנותנים מענה לקהילה ועוד. ניתן להשתמש בהכשרות ייעודיות לשיטור העירוני/המועצתי של הארגונים הגאים, למשל חוש"ן, פרויקט גילה ומעברים.
- 3. הכנסת הטיפול בפשעי שנאה ליעדי האכיפה של השיטור העירוני/המועצתי** - רוב חקירות פשעי השנאה כלפי הקהילה הגאה לא מגיעות לכדי גזר דין ונסגרות ללא ענישה ראויה לפושעים הן לאור קושי של המשטרה בהוכחת העבירות והן לאור אי תעדוף של הטיפול בתיקים אלו. חשוב לבחון ולזהות את תופעות הפשיעה נגד להט"ב ברשות, להתאים את המענים ולהגדיר ביעדי השיטור העירוני/המועצתי את הטיפול בתופעות אלו כיעד מרכזי ובמידת הצורך אף את אבטחת מוסדות הקהילה ברשות. השיטור העירוני/המועצתי פועל על פי יעדים המוגדרים על ידי ראש הרשות ומפקד תחנת המשטרה אל מול סל עבירות מוגדר הכולל את העבירות המשפיעות על תחושת הביטחון של התושבים ועל איכות חייהם.
- 4. התאמת תהליך הגשת תלונה לנפגעי ונפגעות עבירה מהקהילה הגאה ומתן מענים משלימים** - מומלץ במסגרת השולחן העגול לפעול בשיתוף פעולה עם המשטרה להתאמה של תהליך הגשת תלונה לנפגעי ונפגעות עבירה מהקהילה הגאה בתחנות המשטרה המקומיות, כך שהתהליך יעשה

ברגישות הנדרשת ויתחשב במאפיינים ובצרכים של להט"ב. בין היתר, חשוב לדאוג כי קורבנות להט"ב ברשות שנתונים לאיזמים ולסחיסות ברשת מקבלים מענה משטרתי ראוי לתלונותיהם ובמידת הצורך הגנה. חשוב לתת תשומת לב רבה לקורבנות מהחברה הערבית, ומחברות שמרניות אחרות, שפעמים רבות מאוימים באופן מסכן חיים. כמו-כן, מומלץ להתוות מנגנון משותף עם המשטרה להפניית נפגעי ונפגעות עבירה להסתייעות במענים משלימים מטעם אגף הרווחה, אגף בריאות הנפש, הבית הגאה וארגונים נוספים. ניתן גם להפנות לשירותים רלוונטיים של האגודה למען הלהט"ב ובכללם למרכז דיווח על מקרי להט"ב בפוביה ואלימות ולקו הקשב שנותן תמיכה ייעודית ומותאמת ללהט"ב.

5. **תגובה משמעתית למקרים להט"ב בפובים מצד כוחות הביטחון המקומיים** - אנו עדים למקרים שבהם האלימות כלפי להט"ב מגיעה דווקא מהגורמים שאמונים על ביטחונם. יש להגדיר בוועדת הביטחון מדיניות של אפס סובלנות לאלימות מילולית או פיזית של כוחות האכיפה המקומיים כלפי להט"ב ולוודא מול מפקד תחנת המשטרה ומול קב"ט הרשות כי שוטרים, מתנדבי משטרה ופקחים שניהגו כך יקבלו את התגובה המשמעתית הראויה. כמו-כן יש לעקוב אחר הטיפול המשמעתי לאורך זמן כדי לוודא את קיומו. מומלץ להגדיר איש קשר לתלונות בעניין זה - השוטר הקהילתי, חברת מועצה או גורם מקצועי ברשות - ולפרסם את דרכי ההתקשרות אליהם.

6. **שילוב עובדים ועובדות מהקהילה הגאה בשורות כוחות הביטחון המקומיים** - יש להגדיר יעדים לשילוב עובדים ועובדות מהקהילה הגאה בשיטור העירוני/המועצתי, בשיטור הקהילתי ובאגפי הפיקוח והאכיפה השונים ברשות כדי להגביר את המודעות והרגישות לקהילת הלהט"ב.

7. **תגובה רשותית למקרי להט"ב בפוביה ספציפיים** - כאשר מתרחש אירוע להט"ב בפובי ובפרט מקרי אלימות, חשוב מאוד להתייבב לצד הנפגעים והנפגעות כדי לשקם את תחושת הביטחון של הקהילה המקומית. ניתן להתייחס לכך פומבית בגינוי הפושעים ולהדגיש כי אין מקום ברשות לאירועים כאלו. ניתן להעביר מסר זה גם על ידי הגדלת הנראות של הקהילה ברשות. ברמת גן למשל, העירייה נקטה מספר פעמים בתליית דגלי גאווה וצביעת ספסלים בצבעי הגאווה במקומות בהם הושחתו סמלי הקהילה.

האגודה למען הלהט"ב בישראל

האגודה למען הלהט"ב בישראל, שהוקמה בשנת 1975 והייתה לארגון הגאה הראשון בארץ, היא עמותה ללא מטרת רווח הנאבקת על זכויות הקהילה הגאה בישראל, במישור הציבורי, התקשורתי והחברתי, והן במתן סיוע נרחב לפרט- בתמיכה נפשית, יעוץ משפטי, סיוע למבקשי. ות מקלט ומתן סיוע לכל נפגעת מאפליה או משנאה על רקע נטייה מינית וזהות מגדרית. האגודה מהווה מוקד ידע לנושאי הקהילה הגאה, מלווה ותומכת בקהילות גאות מקומיות ומנהלת הסברה בערוצים שונים למיגור להט"ב בפוביה וקידום מעמד הקהילה.

[ליצירת קשר והצטרפות לפורום 'גאווה מוניציפלית'](#)

מכון שיטה - מכון למדיניות מקומית

מכון שיטה פועל ליצירת מעטפת מקצועית לנבחרי ציבור ברשויות המקומיות באמצעות כלים של מדיניות מעשית, ליווי, פיתוח ומחקר.

משימתנו היא חיזוק ערכי הדמוקרטיה המקומית בישראל, מתוך אמונה בתפקידו המרכזי של השלטון המקומי בבניית חוסנה של החברה הישראלית כחברה, שוויונית, מתקדמת ומגוונת.

[לחצו כאן להצטרפות לרשימת חברי.ות המועצה שלנו](#)